

4/VIII
2023

PODATKOWA
OFICyna WYDAWNICZA

USTNY

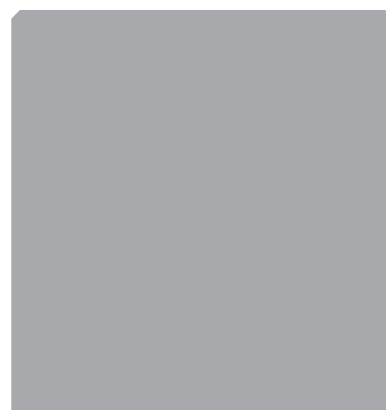
ODPOWIEDZI NA PYTANIA OTWARTE DO EGZAMINU USTNEGO NA DORADCĘ PODATKOWEGO

PYTANIA ZGODNE Z UCHWAŁĄ NR 4/VIII/2023
Z DNIA 28 KWIETNIA 2023 R.

Znasz już nasze fiszki?
Zobacz, jak mogą Ci pomóc
w przygotowaniu
do egzaminu ustnego
na doradcę podatkowego!

Szczegóły na:
www.podatkowaoficyna.pl/sklep

ŹRÓDŁA PRAWA I WYKŁADNIA PRAWA

I

SPIS PYTAŃ

1. Bezpośrednie stosowanie norm konstytucyjnych.
2. Rodzaje i hierarchia metod wykładni prawa podatkowego.
3. Utrata mocy obowiązującej przepisu prawa.
4. Unormowania Konstytucji RP odnoszące się do tworzenia prawa podatkowego.
5. Relacje pomiędzy umowami w sprawie unikania podwójnego opodatkowania a krajowym prawem podatkowym.
6. *Vacatio legis* ustawy podatkowej.
7. Wyroki „interpretacyjne” Trybunału Konstytucyjnego – istota, skutki prawne, znaczenie w praktyce podatkowej.
8. Skutki wyroku Trybunału Konstytucyjnego stwierdzającego niezgodność przepisu ustawy podatkowej z Konstytucją RP lub ratyfikowaną umową międzynarodową.
9. Skarga konstytucyjna – wymogi formalne, podmioty uprawnione do reprezentowania podatnika przed Trybunałem Konstytucyjnym, praktyczne możliwości wykorzystania w toku wykonywania czynności doradcy podatkowego.
10. Pytanie prawne sądu administracyjnego co do zgodności aktu normatywnego z Konstytucją RP, ratyfikowanymi umowami międzynarodowymi lub ustawą – tryb składania, rola doradcy podatkowego, skutki procesowe.
11. Rola ustaw i rozporządzeń w systemie źródeł prawa podatkowego.
12. Możliwości skorzystania z przepisów Konstytucji RP w codziennej praktyce doradcy podatkowego, przy prowadzeniu spraw podatkowych.
13. Ustawa jako źródło obowiązku podatkowego.
14. Rozporządzenia wykonawcze w prawie podatkowym – cel wydania i zakres.
15. Rola umów międzynarodowych w prawie podatkowym – proszę wskazać przedmiot regulacji umów międzynarodowych w polskim prawie podatkowym.
16. Pojęcie prounijnej wykładni przepisów prawa. Jakich przepisów podatkowych w Polsce może ona dotyczyć.
17. Relacje pomiędzy prawem krajowym a prawem unijnym.
18. Rola orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej przy wykładni i stosowaniu przepisów polskiego prawa podatkowego.
19. Definicja legalna – pojęcie i znaczenie na gruncie prawa podatkowego.
20. Reguły rozwiązywania kolizji przepisów prawa.
21. Znaczenie zasady „niedziałania prawa wstecz” na gruncie prawa podatkowego.
22. Związek prawa podatkowego z prawem cywilnym w procesie wykładni prawa.
23. Analogia „*legis*” i analogia „*iuris*” – zakres stosowania w prawie podatkowym.
24. Znaczenie wykładni językowej w procesie wykładni prawa podatkowego.
25. Prawo precedensowe w prawie podatkowym.
26. Dopuszczalność odrzucenia wyników wykładni językowej w procesie wykładni prawa podatkowego.

27. Specyfika wykładni umów międzynarodowych dotyczących spraw podatkowych.
28. Uzupełniające środki interpretacji w rozumieniu konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów w wykładni przepisów prawa podatkowego.
29. Znaczenie zagranicznych materiałów interpretacyjnych (poglądy doktryny, orzecznictwo, informacje o praktyce działania organów podatkowych w procesie wykładni umów o unikaniu podwójnego opodatkowania i innych przepisów międzynarodowego prawa podatkowego.
30. Proszę scharakteryzować praktyczne konsekwencje wielojęzyczności prawa unijnego przy dokonywaniu jego wykładni.
31. Proszę scharakteryzować pojęcie wykładni historycznej w prawie podatkowym.
32. Znaczenie i zakres zastosowania zasady rozstrzygania wątpliwości na korzyść podatnika.
33. Znaczenie terminologii ustaw „niepodatkowych” w procesie wykładni przepisów prawa podatkowego.
34. Proszę wyjaśnić, co oznaczają pojęcia: wnioskowanie *a maiori ad minus*, *a minori ad maius* oraz *a contrario*.
35. Proszę przedstawić, jaką funkcję w systemie źródeł europejskiego prawa podatkowego pełni dyrektywa, biorąc pod uwagę m.in. przedmiot regulowania i zakres obowiązywania dyrektywy.
36. Proszę przedstawić, jaką funkcję w systemie źródeł europejskiego prawa podatkowego pełni rozporządzenie, biorąc pod uwagę m.in. przedmiot regulowania i zakres obowiązywania rozporządzenia.
37. Komentarz do Modelowej Konwencji OECD w sprawie podatku od dochodu i majątku (znaczenie Komentarza, zakres jego obowiązywania, moc wiążąca).
38. Wytyczne OECD w zakresie cen transferowych – charakter prawny i znaczenie w praktyce stosowania prawa podatkowego.
39. Sprzeczność ustawy podatkowej z dyrektywą unijną – skutki prawne.
40. Skutki rozbieżności między wersjami językowymi umów o unikaniu podwójnego opodatkowania.
41. Zasady ogólne prawa unijnego jako źródło prawa podatkowego.
42. Znaczenie tzw. utrwalonej linii orzeczniczej sądów administracyjnych w procesie wykładni przepisów prawa podatkowego.
43. Uchwały rad gmin jako źródło prawa podatkowego – zakres regulacji.
44. Skutki błędu legislacyjnego, który uniemożliwia podatnikowi obliczenie wysokości należnego do zapłaty podatku.
45. Pytanie prejudycjalne do TSUE – tryb składania, rola doradcy podatkowego, skutki procesowe.
46. Karta Praw Podstawowych – znaczenie przy rozstrzyganiu spraw podatkowych.

Pytanie prejudycjalne do TSUE – tryb składania, rola doradcy podatkowego, skutki procesowe.

Podstawa prawa odpowiedzi

Art. 267 TFUE

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej jest właściwy do orzekania w trybie prejudycjalnym:

a) o wykładni Traktatów;

b) o ważności i wykładni aktów przyjętych przez instytucje, organy lub jednostki organizacyjne Unii.

W przypadku, gdy pytanie z tym związane jest podniesione przed sądem jednego z Państw Członkowskich, sąd ten może, jeśli uzna, że decyzja w tej kwestii jest niezbędna do wydania wyroku, zwrócić się do Trybunału z wnioskiem o rozpatrzenie tego pytania.

W przypadku, gdy takie pytanie jest podniesione w sprawie zawisłej przed sądem krajowym, którego orzeczenia nie podlegają zaskarżeniu według prawa wewnętrznego, sąd ten jest zobowiązany wnieść sprawę do Trybunału.

Jeżeli takie pytanie jest podniesione w sprawie zawisłej przed sądem krajowym dotyczącej osoby pozbawionej wolności, Trybunał stanowi w jak najkrótszym terminie.

Streszczenie

Wyłącznie legitymowanym do wystąpienia z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym jest sąd krajowy, przed którym zawisł spór sądowy. Wniosek może dotyczyć wyłącznie wykładni lub ważności prawa unijnego. Rola doradcy podatkowego w procedurze prejudycjalnej sprowadza się do przekonania składu sądu rozpatrującego sprawę o konieczności wystąpienia z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym.

Odpowiedź

I. PYTANIE PREJUDYCJALNE

Procedura prejudycjalna ma na celu usunięcie kluczowych dla rozpatrywanej sprawy, w której zastosowanie znajduje prawo unijne, wątpliwości interpretacyjnych w zakresie ważności lub wykładni tego prawa. Wyłącznie legitymowanym do zainicjowania procedury prejudycjalnej i wystąpienia z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym jest sąd krajowy, przed którym zawisł spór sądowy.

II. TRYB SKŁADANIA

• TRYB WYDANIA

(opracowano na podstawie: zalecenia dla sądów krajowych dotyczące składania wniosków o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym (2018/C 257/01)).

1. ZAWARTOŚĆ WNIOSKU O WYDANIE ORZECZENIA W TRYBIE PREJUDYCJALNYM:

- a) Sąd krajowy przedstawia jasno i odrębnie **pytania, które zadaje Trybunałowi w trybie prejudycjalnym**. Pytania te muszą być zrozumiałe same w sobie, bez konieczności odwoływania się do uzasadnienia wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym,
 - b) **zwięzłe omówienie przedmiotu sporu** oraz istotnych okoliczności faktycznych sprawy, jakie ustalił sąd odsyłający, lub co najmniej wskazanie okoliczności faktycznych, na jakich oparte są pytania,
 - c) **treść przepisów krajowych mogących mieć zastosowanie w sprawie** oraz, w stosownym wypadku, wskazanie istotnego dla sprawy orzecznictwa sądów krajowych, oraz
 - d) **omówienie powodów, dla których sąd odsyłający powziął wątpliwości w kwestii wykładni lub ważności określonych przepisów prawa Unii Europejskiej**, jak również związku, jaki dostrzega on między tymi przepisami a uregulowaniami krajowymi, które znajdują zastosowanie w postępowaniu głównym.
2. Przesłanie wniosku – wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym powinien być podpisany i opatrzony datą, a następnie przesłany do sekretariatu Trybunału, drogą elektroniczną lub pocztową.
 3. W przypadku złożenia wniosku, który jest niedopuszczalny TSUE stwierdza o tym w drodze decyzji.
 4. Po zakończeniu postępowania sekretariat przekazuje orzeczenie Trybunału sądowi odsyłającemu, który jest proszony o poinformowanie Trybunału o dalszym przebiegu toczącego się przed nim postępowania oraz o przesłanie mu odpisu orzeczenia kończącego postępowanie główne.

Pytanie prejudycjalne do TSUE – tryb składania, rola doradcy podatkowego, skutki procesowe.

III. ROLA DORADCY PODATKOWEGO

Rola doradcy podatkowego w procedurze prejudycjalnej sprowadza się do przekonania składu sądu rozpatrującego sprawę o konieczności wystąpienia z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym. Doradca podatkowy powinien przedstawić pismo procesowe zawierające projekt pytania prejudycjalnego oraz uzasadnienie wraz przekonującą argumentacją wskazującą na powstałe wątpliwości interpretacyjne.

1

IV. SKUTKI PROCESOWE

Zgodnie z **art. 124 § 1 pkt 5** ustawy prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi sąd zawiesza **postępowanie z urzędu** w razie przedstawienia przez sąd w tym postępowaniu pytania prawnego (...) Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

2

3

4a

4b

4c

4d

4e

4f

4g

4h

4i

4j

5a

5b

6

7

8

9

10

11

12

ANALIZA PODATKOWA

II

Osoba fizyczna, prowadząca podatkową księgę przychodów i rozchodów i będąca czynnym podatnikiem VAT dokonuje zbycia rzeczy ruchomej stanowiącej środek trwały w okresie amortyzacji – po dwóch latach od daty nabycia. Proszę dokonać analizy skutków podatkowych takiej transakcji.

Podstawa prawna odpowiedzi

Art. 14 ust. 2 pkt 1 lit. a, art. 23 ust. 1 pkt 1 lit. b UPDOF

Art. 5, art. 7, art. 43 ust. 1 pkt 2 ustawy o VAT

Art. 1 ust. 1 pkt 1 lit. a, art. 2 pkt 4 PCC

Streszczenie

PIT	Podatnik jest zobowiązany rozpoznać przychód podatkowy z odpłatnego zbycia środka trwałego wykorzystywanego w ramach działalności gospodarczej oraz koszt podatkowy w postaci niezamortyzowanej jego wartości.
VAT	Zbywca jest czynnym podatnikiem VAT, więc odpłatne zbycie środka trwałego powinno podlegać opodatkowaniu podatkiem VAT jako odpłatna dostawa towaru, opodatkowana stawką podstawową VAT 23% lub stawkami obniżonymi, lub zwolniona z opodatkowania VAT np. na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 2.
PCC	Jeżeli zbycie środka trwałego będzie opodatkowane VAT, nabywca rzeczy ruchomej nie zapłaci PCC.

Odpowiedź

Osoba fizyczna, prowadząca podatkową księgę przychodów i rozchodów i będąca czynnym podatnikiem VAT dokonuje zbycia rzeczy ruchomej stanowiącej środek trwały w okresie amortyzacji – po dwóch latach od daty nabycia – zakładamy, że zbycie jest odpłatne.

PODATEK DOCHODOWY OD OSÓB FIZYCZNYCH (UPDOF)

➔ PRZYCHÓD PODATKOWY

Odpłatne zbycie środka trwałego, ujętego w ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych podatnika – osoby fizycznej, powoduje powstanie przychodu podatkowego z działalności gospodarczej. Zgodnie z art. 14 ust. 2 pkt 1 lit. a UPDOF, przychodem podatkowym z działalności gospodarczej są również przychody z odpłatnego zbycia składników majątku będących środkami trwałymi albo wartościami niematerialnymi i prawnymi, podlegającymi ujęciu w ewidencji środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. Za przychód z działalności gospodarczej, uważa się kwoty należne, choćby nie zostały faktycznie otrzymane, po wyłączeniu wartości zwróconych towarów, udzielonych bonifikat i skont. U podatników dokonujących sprzedaży towarów i usług opodatkowanych podatkiem od towarów i usług, za przychód z tej sprzedaży uważa się przychód pomniejszony o należny podatek od towarów i usług.

Za datę powstania ww. przychodu podatkowego, uważa się dzień wydania rzeczy, zbycia prawa majątkowego nie później niż dzień:

- a) wystawienia faktury albo
- b) uregulowania należności.

Osoba fizyczna, prowadząca podatkową księgę przychodów i rozchodów i będąca czynnym podatnikiem VAT dokonuje zbycia rzeczy ruchomej stanowiącej środek trwały w okresie amortyzacji – po dwóch latach od daty nabycia. Proszę dokonać analizy skutków podatkowych takiej transakcji.

➔ KOSZT PODATKOWY

Kosztem podatkowym w omawianym stanie faktycznym będą wydatki podatnika poniesione na nabycie środka trwałego (wyrażone w jego wartości początkowej), pomniejszone o sumę dokonanych już odpisów amortyzacyjnych – czyli niezamortyzowana wartość zbywanego środka trwałego.

Zgodnie bowiem z art. 23 ust. 1 pkt 1 lit. b UPDOF, nie uważa się za koszty uzyskania przychodów wydatków na nabycie lub wytworzenie we własnym zakresie środków trwałych – wydatki te, zaktualizowane zgodnie z odrębnymi przepisami, pomniejszone o sumę odpisów amortyzacyjnych, są jednak kosztem podatkowym przy określaniu dochodu z odpłatnego zbycia rzeczy oraz gdy odpłatne zbycie rzeczy i praw jest przedmiotem działalności gospodarczej, a także w przypadku odpłatnego zbycia składników majątku związanych z działalnością gospodarczą, bez względu na czas ich poniesienia.

PODATEK OD TOWARÓW I USŁUG (UVAT)

Co do zasady, sprzedaż rzeczy ruchomej na terytorium kraju stanowi podlegającą przepisom ustawy o VAT dostawę towaru (zgodnie z art. 5 Ustawy o VAT). Dostawa ta może być opodatkowana podatkiem VAT w stawce podstawowej 23% lub obniżonej lub podlegać zwolnieniu z opodatkowania. Przykładowo, zwalnia się od podatku VAT dostawę towarów wykorzystywanych wyłącznie na cele działalności zwolnionej od podatku, jeżeli z tytułu nabycia, importu lub wytworzenia tych towarów nie przysługiwało dokonującemu ich dostawy prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego.

PODATEK OD CZYNNOŚCI CYWILNOPRAWNYCH

Umowa sprzedaży jest przedmiotem opodatkowania podatkiem od czynności cywilnoprawnych (jeżeli transakcja nie jest opodatkowana VAT). W przypadku sprzedaży ruchomości obowiązek podatkowy ciąży na nabywcy. Co do zasady, obowiązek podatkowy w przypadku sprzedaży powstaje z chwilą dokonania czynności cywilnoprawnej. Stawka podatkowa wynosi 2% wartości rynkowej rzeczy ruchomej.

Należy zwrócić uwagę na art. 2 pkt 4 UPCC, zgodnie z którym nie podlegają PCC czynności cywilnoprawne, inne niż umowa spółki i jej zmiany:

- a) w zakresie, w jakim są opodatkowane podatkiem od towarów i usług,
- b) jeżeli przynajmniej jedna ze stron jest zwolniona od podatku od towarów i usług z tytułu dokonania tej czynności, z wyjątkiem:
 - umów sprzedaży i zamiany, których przedmiotem jest nieruchomości lub jej część, albo prawo użytkowania wieczystego, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu, prawo do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej lub prawo do miejsca postojowego w garażu wielostanowiskowym lub udział w tych prawach oraz umów sprzedaży udziałów i akcji w spółkach handlowych.

PODSTAWY MIĘDZYNARODOWEGO ORAZ WSPÓLNOTOWEGO PRAWA PODATKOWEGO

Instytucja tzw. certyfikatu rezydencji oraz praktyczna rola certyfikatu rezydencji w płatnościach transgranicznych.

Podstawa prawna odpowiedzi

Art. 4a pkt 12, art. 26 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.

Art. 5a pkt 21, art. 29, art. 41 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Art. 306l Ordynacji podatkowej.

Streszczenie

Certyfikat rezydencji to zaświadczenie określające miejsce zamieszkania (siedziby) podatnika dla celów podatkowych, które zostało wydane przez właściwy organ administracji podatkowej państwa, miejsca (zamieszkania) siedziby podatnika.

Certyfikat rezydencji jest dokumentem niezbędnym do pobrania zryczałtowanego podatku według stawki wynikającej z umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania lub niepobrania podatku od określonych przychodów otrzymywanych przez osoby fizyczne (prawne) podlegające na terytorium Polski tzw. ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu.

Odpowiedź

1. DEFINICJA CERTYFIKATU REZYDENCJI

Certyfikat rezydencji to zaświadczenie określające miejsce zamieszkania (siedziby) podatnika dla celów podatkowych, które zostało wydane przez właściwy organ administracji podatkowej państwa, miejsca siedziby podatnika. Tym samym, certyfikat rezydencji to dokument:

- ➔ w formie zaświadczenia wystawionego przez właściwe dla podatnika organy administracji podatkowej,
- ➔ potwierdzający, że podatnik podlega nieograniczonemu obowiązkowi podatkowemu w państwie jego siedziby.

2. ROLA CERTYFIKATU REZYDENCJI

Certyfikat rezydencji jest dokumentem niezbędnym do pobrania zryczałtowanego podatku według stawki wynikającej z umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania lub niepobrania podatku od określonych przychodów otrzymywanych przez osoby fizyczne (prawne) podlegające na terytorium Polski tzw. ograniczonemu obowiązkowi podatkowemu. Przepisy te dotyczą przychodów m.in. z odsetek, praw autorskich, praw pokrewnych, z tytułu świadczeń usług doradczych, księgowych, nadania rynku, usług prawnych, reklamowych, zarządzania, przychodów z dywidend oraz innych przychodów z tytułu udziału w zyskach osób prawnych. Dotyczy to, co do zasady, należności wypłacanych do wysokości nie przekraczającej w roku podatkowym, obowiązującym u wypłacającego te należności, łącznie kwoty 2 000 000 zł na rzecz tego samego podatnika. Podatek z tego tytułu jest pobierany przez płatnika (podmiot dokonujący wypłaty).

Dla udokumentowania niepobrania podatku lub pobrania podatku według stawki wynikającej z umowy, płatnik powinien uzyskać certyfikat rezydencji zagranicznego podatnika. Dodatkowo, przy weryfikacji możliwości zastosowania stawki wynikającej z umowy o unikaniu podwójnego opodatkowania lub niepobrania podatku, płatnik jest obowiązany do dochowania należytej staranności. Przy ocenie dochowania należytej staranności uwzględnia się charakter oraz skalę działalności prowadzonej przez płatnika.

1

2

3

4a

4b

4c

4d

4e

4f

4g

4h

4i

4j

5a

5b

6

7

8

9

10

11

12

Instytucja tzw. certyfikatu rezydencji oraz praktyczna rola certyfikatu rezydencji w płatnościach transgranicznych.

3. ZASADY OBOWIĄZYWANIA CERTYFIKATU REZYDENCJI

Certyfikat, który nie zawiera wskazania okresu ważności jest aktualny przez 12 miesięcy od dnia jego wydania. Podatnik (zagraniczny) ma obowiązek przedstawienia nowego certyfikatu rezydencji w przypadku zmiany adresu siedziby (zamieszkania) dla celów podatkowych – brak dopełnienia tego obowiązku będzie rodził odpowiedzialność podatnika zagranicznego za niepobranie podatku lub pobór podatku w nieprawidłowej wysokości przez płatnika. Jeżeli z dokumentu posiadanego przez płatnika, w szczególności faktury lub umowy, wynika, że miejsce siedziby podatnika dla celów podatkowych uległo zmianie w okresie dwunastu miesięcy od dnia wydania certyfikatu, a podatnik nie dopełnił obowiązku tj. nie pozyskał aktualnego certyfikatu rezydencji to przepisy o ważności certyfikatu nie mają zastosowania od dnia, w którym płatnik uzyskał ten dokument potwierdzający zmianę siedziby np. fakturę.

Płatnik nie ponosi odpowiedzialności w zakresie potrącenia podatku w oparciu o przedstawiony przez podmiot zagraniczny certyfikat rezydencji, chyba, że inny dokument, w którego posiadaniu jest płatnik (np. faktura, umowa), wskazywałby na nieprawidłowość bądź nieaktualność danych podatnika zawartych w certyfikacie rezydencji.

4. KOPIA CERTYFIKATU REZYDENCJI

Od dnia 1 stycznia 2022 roku, w pakiecie Polski Ład, wprowadzono do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz fizycznych zasadę, iż miejsce siedziby podatnika dla celów podatkowych może zostać potwierdzone kopią certyfikatu rezydencji, jeżeli informacje wynikające z przedłożonej kopii certyfikatu rezydencji nie budzą uzasadnionych wątpliwości co do zgodności ze stanem faktycznym.

**POSTĘPOWANIE PRZED
ORGANAMI ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ
I SĄDAMI ADMINISTRACYJNYMI**

VA

Omów regulacje dotyczące terminów załatwiania spraw w ustawie Ordynacja podatkowa oraz wskaż, na czym polega obowiązek informacyjny organu podatkowego po upływie terminu załatwienia sprawy.

■ Podstawa prawna odpowiedzi

Art. 139 Ordynacji podatkowej

- § 1. Załatwienie sprawy wymagającej przeprowadzenia **postępowania dowodowego** powinno nastąpić **bez zbędnej zwłoki**, jednak nie później niż w ciągu **miesiąca**, a sprawy **szczególnie skomplikowanej** – nie później niż w ciągu **2 miesięcy** od dnia wszczęcia postępowania, chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.
- § 2. **Niewłocznie** powinny być załatwiane sprawy, które mogą być rozpatrzone na podstawie **dowodów przedstawianych przez stronę** łącznie z żądaniem wszczęcia postępowania lub na podstawie **faktów powszechnie znanych i dowodów znanych z urzędu** organowi prowadzącemu postępowanie.
- § 3. Załatwienie sprawy w **postępowaniu odwoławczym** powinno nastąpić nie później niż w ciągu **2 miesięcy** od dnia otrzymania odwołania przez organ odwoławczy, a sprawy, w której **przeprowadzono rozprawę** lub **strona złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy** – nie później niż w ciągu **3 miesięcy**.
- § 4. Do terminów określonych w § 1-3 nie wlicza się terminów przewidzianych w przepisach prawa podatkowego dla dokonania określonych czynności, okresów zawieszenia postępowania oraz okresów opóźnień spowodowanych z winy strony albo z przyczyn niezależnych od organu.

Art. 140 Ordynacji podatkowej

- § 1. O każdym przypadku niezakończona sprawy we właściwym terminie organ podatkowy obowiązany jest **zawiadomić stronę**, podając **przyczyny niedotrzymania terminu** i wskazując **nowy termin** załatwienia sprawy.
- § 2. Ten sam obowiązek ciąży na organie podatkowym również w przypadku, gdy niedotrzymanie terminu nastąpiło z przyczyn niezależnych od organu.

■ Streszczenie

TERMINY ZAŁATWIANIA SPRAW PRZEZ ORGAN PODATKOWY

I. bez zbędnej zwłoki	sprawa wymagająca postępowania dowodowego	nie później niż w ciągu miesiąca	od dnia wszczęcia postępowania
		sprawa szczególnie skomplikowana – nie później niż w ciągu 2 miesięcy	
III. niezwłocznie	gdy strona łącznie z żądaniem wszczęcia postępowania przedstawiła wystarczające dowody		
	gdy występują fakty powszechnie znane lub dowody znane z urzędu organowi		
V. nie później niż w ciągu 2 miesięcy	w postępowaniu odwoławczym		
VI. nie później niż w ciągu 3 miesięcy	w postępowaniu odwoławczym, gdy przeprowadzono rozprawę lub strona złożyła wniosek o przeprowadzenie rozprawy		

OBYWIAZEK INFORMACYJNY

- obowiązek zawiadomienia strony
- podanie przyczyn niedotrzymania terminu
- wskazanie nowego terminu

Omów regulacje dotyczące terminów załatwiania spraw w ustawie Ordynacja podatkowa oraz wskaż, na czym polega obowiązek informacyjny organu podatkowego po upływie terminu załatwienia sprawy.

■ Odpowiedź

TERMINY ZAŁATWIANIA SPRAW PRZEZ ORGAN PODATKOWY

Terminy do załatwienia spraw ustanowione w art. 139 § 1-4 OP mają charakter procesowy, porządkowy, dyscyplinujący organy, a wobec tego ich upływ nie pozbawia organu podatkowego zdolności orzekania w sprawie przed nim zawisłej. W przypadku przekroczenia terminu załatwienia sprawy decyzja jest ważna i skuteczna, ponieważ nie są to terminy prawa materialnego, które powodowałyby przedawnienie orzekania w sprawie.¹

Załatwienie spraw bez zbędnej zwłoki przewidziane postanowieniami art. 139 OP jest konkretyzacją i rozwinięciem zasady szybkości postępowania statutowanej art. 125 § 1 OP, zgodnie z którą organy podatkowe powinny działać w sprawie wnikliwie i szybko, posługując się możliwie najprostszymi środkami prowadzącymi do jej załatwienia, a sprawy, które nie wymagają zbierania dowodów, informacji lub wyjaśnień, powinny być załatwiane niezwłocznie. Kryterium szybkości postępowania ma na celu ochronę słusznego interesu obywateli poprzez stabilizację ich sytuacji prawnopodatkowej, a także pogłębiania zaufania stron postępowania do organów podatkowych.²

Jeżeli już dojdzie do zwłoki w załatwieniu sprawy, przyczyny, które do tego doprowadziły podzielić można na mające charakter obiektywny lub powstałe z winy organu. Okresy opóźnień powstałe z przyczyn niezależnych od organów, spowodowane mogą być działaniem czynników, na które organ nie miał wpływu, np. działaniem sił przyrody. Nie może być kwalifikowane jako zwłoka niezależna od organu, oczekiwanie na zakończenie postępowania karnego, którego rozstrzygnięcie nie wpłynie na decyzję podatkową. Co do zasady, brak wyroku karnego nie może bowiem stanowić przeszkody w niezwłocznym lub dwumiesięcznym załatwieniu sprawy.³ Podobnie ma się sytuacja w przypadku braku niezbędnej współpracy ze strony podatnika. Organ podatkowy obowiązany jest w takiej sytuacji załatwić sprawę wydając decyzję co do istoty, ustalając wszelkie okoliczności faktyczne na podstawie takiego materiału dowodowego jaki zdołał zgromadzić przy dołożeniu należytej staranności. W przeciwnym razie organ narazi się na uzasadniony zarzut beczynności.⁴

OBOWIĄZEK INFORMACYJNY

Gdy w ustalonym terminie organ podatkowy nie podjął żadnych czynności w sprawie lub wprowadził prowadził postępowanie, ale nie zakończył go wydaniem w terminie decyzji, postanowienia lub też innego aktu lub też nie podjął stosownej czynności mamy do czynienia z beczynnością organu administracji publicznej, o czym jednoznacznie stanowi art. 140 OP. Co istotne, dla dopuszczalności skargi na beczynność nie ma znaczenia okoliczność, z jakich powodów określony akt nie został podjęty lub czynność nie została dokonana, a w szczególności czy beczynność organu spowodowana została przyczyną zawinioną lub niezawinioną organu w ich podjęciu lub dokonaniu.⁵

Samo spełnienie przez organ wymogu z art. 140 § 1 OP, czyli zawiadomienie strony o każdym przypadku niezakończonych spraw we właściwym terminie, nie wyklucza automatycznie istnienia beczynności organu. Obowiązek podania przyczyny niedotrzymania terminu jest elementem, który pozwala dokonać merytorycznej kontroli przyczyn niezakończonych spraw we właściwym terminie. Nie można przyjąć poglądu, że wyznaczenie przez organ w trybie art. 140 § 1 OP terminu automatycznie, bez żadnych konsekwencji dla tego organu, stanowi dotrzymanie terminu z art. 139 § 3 OP. Podkreślenia wymaga to, że w art. 140 § 1 OP ustawodawca posłużył się pojęciem „nowy termin”, a nie pojęciem „przedłużony termin”. Oznacza to, że są to samodzielne terminy, a nie jeden przedłużony termin.⁶

Podsumowując: organ administracyjny pozostaje w beczynności wówczas, gdy spełnione są łącznie dwa warunki. Po pierwsze, organ musi być zobowiązany do podejmowania czynności. Po drugie, organ nie załatwił sprawy w terminie określonym w art. 139 OP, nie informując jednocześnie o niezakończonym lub nieterminowym załatwieniu sprawy w trybie przewidzianym w art. 140 OP. Jeśli chodzi o pierwszy z wymienionych warunków, to należy wskazać, że organ administracyjny jest zobowiązany do dokonywania czynności wtedy, gdy jest organem właściwym rzeczowo, miejscowo oraz instancyjnie do rozpoznawania sprawy. Ponadto w sytuacji, gdy postępowanie wszczynane jest na wniosek podmiotu uprawnionego, organ jest zobowiązany do dokonania czynności i załatwienia sprawy od dnia otrzymania wniosku.⁷

1. Wyrok NSA (N) z 08.10.2009 r., sygn. akt I GSK 797/08 Legalis; wyrok WSA Kraków z 24.04.2009 r., sygn. akt I SA/Kr 381/09 Legalis.

2. Wyrok NSA O/Poznań z 24.02.2003 r., sygn. akt I SAB/Po 1/03 Legalis.

3. Wyrok WSA Olsztyn z 13.01.2010 r., sygn. akt I SA/Ol 807/09 Legalis.

4. Wyrok WSA Kraków z 09.02.2010 r., sygn. akt I SAB/Kr 6/09 Legalis.

5. Wyrok NSA z 22.12.1998 r., sygn. akt III SAB 77/98 Legalis.

6. Wyrok WSA Gorzów Wielkopolski z 10.11.2009 r., sygn. akt I SAB/Go 19/09 Legalis.

7. Wyrok NSA (N) z 02.07.2010 r., sygn. akt I FSK 199/09 Legalis.

X

RACHUNKOWOŚĆ

Pojęcie jednostki zależnej, jednostki współzależnej, jednostki stowarzyszonej, jednostki powiązanej według ustawy o rachunkowości.

Podstawa prawna odpowiedzi

Jednostka zależna – art. 3 ust. 1 pkt 39 ustawy o rachunkowości.

Ilekoć w ustawie jest mowa o:

39) jednostce zależnej – rozumie się przez to jednostkę będącą spółką handlową lub podmiotem utworzonym i działającym zgodnie z przepisami obcego prawa handlowego, kontrolowaną przez jednostkę dominującą;

Jednostka współzależna – art. 3 ust. 1 pkt 40 ustawy o rachunkowości.

40) jednostce współzależnej – rozumie się przez to jednostkę, która jest współkontrolowana przez wspólników na podstawie zawartej pomiędzy nimi umowy, umowy spółki lub statutu;

Jednostka stowarzyszona – art. 3 ust. 1 pkt 41 ustawy o rachunkowości.

Ilekoć w ustawie jest mowa o:

41) jednostce stowarzyszonej – rozumie się przez to jednostkę będącą spółką handlową lub podmiotem utworzonym i działającym zgodnie z przepisami obcego prawa handlowego, w której znaczący inwestor posiada zaangażowanie w kapitale, oraz na którą wywiera znaczący wpływ;

Jednostka powiązana – art. 3 ust. 1 pkt 43 ustawy o rachunkowości.

Ilekoć w ustawie jest mowa o:

43) jednostkach powiązanych – rozumie się przez to dwie lub więcej jednostek wchodzących w skład danej grupy kapitałowej;

Streszczenie

RODZAJ JEDNOSTKI	FORMA PRAWNA	OPIS
zależna	→ spółka polskiego lub obcego prawa handlowego	☛ kontrolowana przez jednostkę dominującą
współzależna	→ nie określono	☛ współkontrolowana przez wspólników
stowarzyszona	→ spółka polskiego lub obcego prawa handlowego	☛ znaczący inwestor posiada zaangażowanie w kapitale oraz na którą wywiera znaczący wpływ
powiązane	→ nie określono	☛ dwie lub więcej jednostek wchodzących w skład danej grupy kapitałowej

Pojęcie jednostki zależnej, jednostki współzależnej, jednostki stowarzyszonej, jednostki powiązanej według ustawy o rachunkowości.

■ Odpowiedź

1

JEDNOSTKA ZALEŻNA – to spółka handlowa polskiego lub obcego prawa handlowego kontrolowana przez jednostkę dominującą.

2

JEDNOSTKA WSPÓLZALEŻNA – to jednostka współkontrolowana przez wspólników (spółka handlowa, przedsiębiorstwo państwowe) na podstawie zawartej pomiędzy nimi umowy, umowy spółki lub statutu.

3

JEDNOSTKA STOWARZYSZONA – to spółka handlowa polskiego lub obcego prawa handlowego, na którą znaczący inwestor (spółka handlowa, przedsiębiorstwo państwowe) wywiera znaczący wpływ lub posiada zaangażowanie w kapitale.

4a

4b

4c

4d

4e

4f

4g

4h

4i

4j

5a

5b

6

7

8

9

10

11

12

**PRZEPISY O DORADZTWIE
PODATKOWYM I ETYKA ZAWODOWA**

XII

Zasady zachowania tajemnicy zawodowej wynikające z ustawy o doradztwie podatkowym i z zasad etyki.

Podstawa prawna odpowiedzi

Art. 37 UDP

Art. 6 i art 7 Zasad Etyki DP

Streszczenie

Doradca podatkowy obowiązany jest:

- 1) zachować w tajemnicy **fakty i informacje, z którymi zapoznał się w związku z wykonywaniem zawodu** (z wyjątkiem przypadków przewidzianych w odrębnych ustawach); dotyczy to wszystkich uzyskanych przez doradcę podatkowego informacji, w szczególności zawartych w materiałach utrwalonych w jakiegokolwiek formie,
- 2) zabezpieczyć przed ujawnieniem lub niepożądanym wykorzystaniem **wszystko, o czym dowiedział się w związku z wykonywaniem czynności zawodowych**,
- 3) do stosowania procedur **chroniących dane w każdej postaci**, w tym również elektronicznej, przed zniszczeniem, zmianą lub dostępem osób niepowołanych.

Odpowiedź

Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej regulowany jest na mocy ustawy o doradztwie podatkowym i poprzez wymogi etyki zawodowej (zob. rozdział III ZEDP).

Doradca podatkowy obowiązany jest zachować w tajemnicy wszystkie fakty i informacje, a nie tylko te, których ujawnienie może spowodować bezpośrednią szkodę dla klienta bądź inne negatywne następstwa. Fakty i informacje, z którymi zapoznał się w związku z wykonywaniem zawodu nie mogą zostać ujawnione ani organom władzy, ani instytucjom publicznym, mediom, a tym bardziej osobom trzecim. Doradca podatkowy nie może z nich skorzystać we własnym interesie, jak i w interesie osoby trzeciej. Wiąże się z tym obowiązek lojalności doradcy podatkowego wobec klienta, który oczekuje poufności.

W skrócie, zakres tajemnicy zawodowej doradcy podatkowego obejmuje, przede wszystkim:

- wszelkie, zapoznane w związku bądź przy okazji wykonywania zawodu, fakty i informacje uzyskane od klienta bądź od organów wymiaru sprawiedliwości, organów administracji publicznej, świadków, osób trzecich, otrzymane ustnie bądź w dokumencie, dokumencie elektronicznym, notatce lub innym nośniku danych np. na płycie CD;
- zakaz ich ujawniania publicznie lub prywatnie;
- zakaz ich ujawniania w jakiegokolwiek formie, pośrednio bądź bezpośrednio;
- zakaz przesłuchania doradcy podatkowego na okoliczności objęte tajemnicą zawodową;
- zakaz podjęcia się prowadzenia sprawy, jeżeli prowadziłyby to do naruszenia obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej.

Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej jest bezwarunkowy oraz nieograniczony w czasie i trwa pomimo ustania stosunku łączącego doradcę z klientem, a także po zaprzestaniu wykonywania zawodu niezależnie od przyczyny. Obowiązek, ten nie dotyczy informacji:

- a) udostępnianych na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,
- b) przekazywanych na podstawie przepisów rozdziału 11a działu III ustawy Ordynacja podatkowa.

Doradca podatkowy ponosi odpowiedzialność za zachowanie tajemnicy przez osoby, z pomocą których świadczy usługi doradztwa podatkowego (osoby zatrudnione – wydaje się, że nie są to wyłącznie pracownicy). Powinien wymagać od swoich pracowników i współpracowników zachowania tajemnicy obowiązującej jego samego. Zaleca się formalne zobowiązanie tych osób do dochowania tajemnicy zawodowej, poprzez pobranie od nich pisemnych oświadczeń, składanych pod rygorem odpowiedzialności karnej z tytułu art. 266 Kodeksu karnego.

1

2

3

4a

4b

4c

4d

4e

4f

4g

4h

4i

4j

5a

5b

6

7

8

9

10

11

12